

The Ketubah

Chumash Bereishis 25

בראשית כד

וַיִּסַּף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וְשֵׁמָּה קְטוּרָה: וַתֵּלֶד לּוֹ אֶת־זִמְרָן
וְאֶת־יֹקֶשָׁן וְאֶת־מִדְיָן וְאֶת־מִדְיָן וְאֶת־יִשְׁבָּק וְאֶת־שׁוּאָה: וַיִּקְשֶׁן
וַיֵּלֶד אֶת־שִׁבְאָה וְאֶת־דָּדָן וְכַנְזִי וְהָיוּ אֲשׁוּרִים וְלִטְוּשִׁים וְלְאֻמִּים:
וַיִּבְנֶה מִדְיָן עֵיפָה וְעֵפֶר וְחִנֹּךְ וְאַבְדֵּעַ וְאַלְדֵּעָה כָּל־אֵלֶּה בְנֵי
קְטוּרָה: וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ לְיִצְחָק: וְלִבְנֵי
הַפְּלִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחם מֵעַל
יִצְחָק בְּנֵו בְּעוֹדָנּוּ חַי קְדָמָה אֶל־אֶרֶץ קְדִים:

Then again Avraham took a wife, and her name was Qetura. 25
And she bore him Zimran, and Yoqshan, and Medan, and 2
Midyan, and Yishbaq, and Shuah. And Yoqshan begot Sheva, 3
and Dedan. And the sons of Dedan were Ashshurim, and Letu- 4
shim, and Le'ummim. And the sons of Midyan; 'Efa and 4
'Efer, and Hanokh, and Avida, and Elda'a. All these were 5
the children of Qetura. And Avraham gave all that he had 5
to Yizhaq. But to the sons of the concubines, which Avraham 6
had, Avraham gave gifts, and sent them away from his son, 6
while he yet lived, eastward, to the east country.

רש"י (1) הפילגשים. חסר כתיב ג, שלא היתה
אלא פלגש אחת (כ"ד ס"א, ד), היא הגר, היא קטורה.
נשים נכחונות, פלגשים נולדו כחונות, (כדלמרינן נכחונות
כ"א). נשים ופלגשים דדוד:
רמב"ן
וְרַשְׁשִׁי כְּתִב נָשִׁים בְּכִתְבָּהּ, פִּילְגָשִׁים שְׁלֹא בְּכִתְבָּהּ
כְּדָמַר בְּנָשִׁים וּפִילְגָשִׁים דְּדוּד בְּסִנְהֶדְרִין
(כ"א). וְאִין הַדְּבָר בֵּן, כִּי לֹא תִקְרָא פִילְגָשׁ אֶלָּא
כְּשֶׁהִיא בְּלֹא קְדוּשָׁתוֹ, כִּי הַכְּתָבָה מְדַבְּרֵי סוֹפְרִים,
וְהַגְרָסָא בְּסִנְהֶדְרִין פִּילְגָשׁ בְּלֹא כְּתָבָה וְקְדוּשָׁתוֹ.
אֲכַל אֶפְשָׁר שְׁגַם בְּנֵי נַח כְּאֲשֶׁר יִשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים
כְּמִשְׁפָּטָן בְּכַעֲלָהּ הָיוּ נוֹהֲגִים לְכַתֵּב לָהֶן מִהֵר
וּמִתָּן, וְאֲשֶׁר רְצוּנָה שְׁתִּהְיֶה לָהֶם פִּילְגָשׁ וַיִּשְׁלַח
אוֹתָהּ כְּאֲשֶׁר יִרְצֶה וְלֹא יִהְיֶה בְּנִיָּה בְּנוֹחִלִים אֶת
שְׁלוֹ, לֹא הָיָה כּוֹתֵב לָהּ כְּלוּם. וְעַל דַּעַת רַבּוֹתֵינוּ
(כ"ד ס"א ד') שֶׁהִיא הַגְר, הִנֵּה הִיא פִילְגָשׁ וְדָאִי:

Gemara Shabbos 14b

יציאות השבת פרק ראשון שבת

דתניא
יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן
איש ירושלים גזרו מומאה על ארץ העמים
ועל כלי זבוכות *שמעון בן שמח תיקן
כתובה לאשה וגזר מומאה על כלי מתכות

סיקן כחובס - טיבא
כוחז לה כל נכסי אחרתין לכתובה לפי שיהיה מיוחד לה כחובתה
וכשהיה כועס עליה אומר לה טלי כחובתך ולא

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

Gemara
Kesuvas 10a

חכמים קנו לגסה כו'. כלומר זה הווי כתובה דאורייתא לא
הו נאמן להפקיעה אלא בגדות ידועה אבל כתובה חכמים היקטה
הם אמרו והם אמרו הם שתיקוה אמרו שהוא נאמן להפסידה אף
במענה פתח פתוח : א"ר . שבידו להפקיעה : מה שויעלו חכמים
בתקנתן . שתקט לה כתובה : חזקת תורה אור

איתמר. אמר רב נחמן אמר שמואל משום
רבי שמעון בן אלעזר ייחבמים תקנו להם
לבנות ישראל לבתולה מאתים ולא למנה
מנה והם האמיננהו שאם אמר פתח פתוח
מצאתי נאמן א"כ מה היעילו חכמים
בתקנתם אמר רבא *חזקה אין אדם טורח
במעודה ומפסידה תנא היאיל וקנס חכמים
היא לא תגבה אלא מן הויבורית קנסא
מאי קנסא אלא אימא היאיל ותקנת חכמים
היא לא תגבה אלא מן הויבורית רבן
שמעון בן גמליאל אומר *כתובת אשה מן
התורה ומי אמר רבן שמעון בן גמליאל
הבי *והתניא כנסף ישקול כמודר הבתולות
שהיא זה כמודר הבתולות ומודר הבתולות
כזה מכאן *סמכו חכמים לכתובת אשה
מן התורה רבן שמעון בן גמליאל אומר
כתובת אשה אינה מדברי תורה אלא
מדברי סופרים איפך ומאי הוית דאפכת
בתייתא איפך קמיתא הא שמעינא ליה
לרבן שמעון בן גמליאל דאמר כתובת
אשה מדאורייתא רתנן *רבן שמעון בן
גמליאל אומר נותן לה ממעות קפופקיא
ואי בעית אימא כולה רבן שמעון בן
גמליאל היא וחסורי מיחסרא והבי קתני
מבאן סמכו חכמים לכתובת אשה מן
התורה כתובת אלמנה אינה מדברי תורה
אלא מדברי סופרים שרבן שמעון בן גמליאל
אומר כתובת אלמנה אינה מדברי תורה
אלא מדברי סופרים

אין אדם טורח במעודה כו' . אין
לחוש שיטעון אדם כך אלא בלחמ
שחס היה שגא חסיה מחמילה לא
היה טורח במעודה ויגסה ומפסיד
סעודה חס אלא היה מגרשה
מחמילה : אלא מן הויבורית . אם
בלת לבנות כתובה ויש לו עדיית
וויבורית וביענית אינה יכולה למר
תן לי עדיית או ביענית בשויה אלא
אם בליתן לה וויבורית בשויה יתן :
[פאי קנסא . כלומר מאי פשט דקא
קנסין ליה] : מן ספורים . מכסף
ישקול כלקמן : כסף ישקול . במתנה
נאמר : במודר כפולות . האומר
במאס את הבתולה (דברים כג) קנסו
הכתוב כ' כסף בשביל מודר בתולה :
שיסא זה כמודר כפולות . הקיס
הכתוב קנס המתנה לקנס האונס מה
להלן כ' אף כאלן ג' ומה כסף האומר
כאלן שקלים דכתיב ישקול אף להלן
שקלים דלא חימא מעות : מכאן
סמכו . מקרי לה מודר : נטן לפ
ממעוט קפופקיא . בפרק בתרא
תן נשא אשה בל"י וגירשה בקפופקיא
טתן לה ממעות א"י שהן קלות נשא
אשה בקפופקיא וגירשה בל"י טתן
לה ממעות א"י מנין הכתוב בכתובה
דאילין לקולא רשבי"א טתן לה
ממעוט קפופקיא ששחטבד כהן
כשאר מלה דקסבר כתובה דאורייתא:

Gemara
Kesuvas 83b

פרק שמיני כתובות

: אמר רב
ידודה בראשונה היו כותבין לבתולה מאתים
ולאלמנה מנה והיו מוקינין ולא היו נושאין
נשים עד שבא שמעון בן שטח *ותיקן כל
נכסיו אודראין לכתובתה : תניא נמי הכי
בראשונה היו כותבין לבתולה מאתים
ולאלמנה מנה והיו מוקינין ולא היו נושאין
נשים התקינו שיהיו מניחין אותה בבית
אביה ועדיין כשהיא כועס עליה אומר לה
לבי אצל כתובתיך התקינו שיהיו מניחין
אותה בבית המיה עשירוח עשורת אותה
קלתוח של כסף ושל זהב עניות היו עושות אותה עביט *של מימי
רגלים ועדיין כשכועס עליה אומר לה מלי כתובתיך וצאי עד שבא שמעון
בן שטח ותיקן שיהא כותב לה [1] כל נכסי אודראין לכתובתה :

סיו כותבין כו' . ולא
היו משעבדים נכסיהן לאחריות
הכתובה : ולא סיו נושאין נשים .
שלא היו רזות לנשא להם אמרו
לכשימות או יגרש לא נמלא לבנות
כלום שהירשין ילנעו מעות של
ירושה : בנים חמים . בנות בעלה :
פשירוס . שכחוכתן מרובה : קלתוס .
כמין כל שמנחת על ראשה ונותנת
בה פלכיה לאחר שנמלא הפך
טווי : פכיס . למימי רגלים : מלי
כסופסיך ולי . לפי שהיה מיוחדת
לך : כל נכסי אודראין . ולא יחד לה
כתובה כמטלטלין :

הרין עלך האשה

הרין עלך האשה
קלתוח של כסף ושל זהב עניות היו עושות אותה עביט *של מימי
רגלים ועדיין כשכועס עליה אומר לה מלי כתובתיך וצאי עד שבא שמעון
בן שטח ותיקן שיהא כותב לה [1] כל נכסי אודראין לכתובתה :

בעולה—שנים צער וזנים ומחצה^מ. ומשקל כל-ווי שש ותשעים שעורות, כמו שבארנו בתחלת צרובין^מ. והדינר הוא הנקרא: וזו בכל-מקום, בין שיהיה מן-הכסף תטהור בין שיהיה ממטבע אותם הימים.

ט אין פותחין לכתולה ממאנים ולבעולה ממאה, וכל-הפוחת— בעילתו בעילת זנות^מ. אהד הכותב את-הכתובה בשטר ואהד שהעידו עליו צדים^מ וקנו מידו^מ שהוא חייב לה מאה או מאתים— הרי זה מתר^מ. וכן אם נתן לה משלטין כנגד כתובה— הרי זה מתר לבעל עד שיהיה לו פנאי לכתוב.

י הכונס את-האשה ולא כתב לה כתובה, או שכתב ואבד שטר הכתובה^מ, או שמחלה כתובה לבעלה, או שזקרה לו כתובה— חוזר וכותב לה עקר כתובה^מ אם רצה לקומה, לפי שאסור לו לאדם לשהות עם אשתו אפילו שעה אחת בלא כתובה.

ז וצריף לכתב כתובה י לדם כניסה לחפה י, ואחר-כך יהיה מתר באשתו י, והסתן גומן שבר הסופר י. וכמה הוא כותב לה? אם היתרה בתולה, אין כותבין לה פחות ממאתים דינרים; ואם בעולה, אין כותבין לה פחות ממאה דינרים. וזה הוא הנקרא: עקר כתובה. ואם רצה להוסיף לה אפילו כפר י זהב— מוסיף י. ודין התוספת ודין העקר אחד הוא לרב הדברים. לפיכך כל-מקום שנאמר בו כתובה סתם— הוא העקר והתוספת כאחד^מ. וחכמים הם שתקנו כתובה לאשה, כדי שלא תהיה קלה בעיני להוציאה^מ.

ח דינרים אלו לא תקנו אותם מן-הכסף תטהור, אלא ממטבע שהיה באותם הימים, שהיה שבעה חלקים נחשת ואחד כסף עד שיהיה בסלע^מ חצי וזו כסף^מ. ונמצא מאתים דינרים של בתולה— חמשה וצשרים וזין של כסף טהור; ומאה דינרים של

Rambam Laws of Marriage Chapter 10

Actual English Translation of the Ketubah found in the RCA Madrich

« THE KETUBAH »

On the ___[1]___ day of the week, the ___[2]___ day of the month ___[3]___, in the year five thousand ___[4]___ hundred and ___[5]___ since the creation of the world, according to the reckoning which we are accustomed to employ here in the city of _____ (city, state/province and country), how _____ son of _____ (father's name; if hatan has no father according to halakhah, mother's name is inserted) of the family _____ said to ___[6]___, daughter of _____ (father's name; if kallah has no father according to halakhah, mother's name is inserted) of the family _____: "Be my wife according to the law of Moses and Israel. I will cherish, honor, support and maintain you in accordance with the custom of Jewish husbands who honestly cherish, honor, support and maintain their wives. I herewith set aside for you the portion of ___[7]___ ___[8]___, silver zuzim, which accrues to you according to ___[9]___ law, together with your food, clothing and necessities, and undertake to live with you as husband and wife according to universal custom." And _____, ___[6]___ consented and became his wife. Her belongings that she brought unto him (from her ___[10]___ house), in silver, gold, valuables, wearing apparel, house furnishings, and bedclothes, all this _____, the said bridegroom, accepted in the sum of ___[11]___ silver pieces, with _____, the bridegroom adding from his own property the sum of ___[12]___ silver pieces, making in all ___[13]___ silver pieces. And thus said _____ the bridegroom: "The responsibility of this marriage contract, this wedding dowry, and this additional sum, I take upon myself and my heirs after me, so that they shall be paid from the best part of my property and possession that I have beneath the whole heaven, that which I now possess or may hereafter acquire. All my property, real and personal, even the mantle on my shoulders, shall be mortgaged to secure the payment of this marriage contract, the wedding dowry, and the addition made thereto, during my lifetime and after my lifetime, from the present day and forever." _____, the bridegroom, has taken upon himself the responsibility of this marriage contract, of the wedding dowry and the addition made thereto, according to the restrictive usages of all marriage contracts and the additions thereto made for the daughters of Israel, in accordance with the institution of our sages of blessed memory. It is not to be regarded as an indecisive contractual obligation or as a stereotyped form. We have effected the legal formality of binding agreement (kinyan) ___[14]___ between _____, the son of _____, the bridegroom, and _____, the daughter of _____, this ___[6]___, by an instrument that is legally appropriate for establishing a transaction, and everything is valid and confirmed. Attested to _____ (Witness) Attested to _____ (Witness)

1 בשבת ב
אלפים ושבוע נאות
לחדש
שנת חנישת
לענן שאנו ענן כאן

2 בתולתא
לאנתו כדת נעשה וישראל ואנא אפלה ואוקיר ואמון ואפרנס
יחיבי ליכי כהלכות גוברין דהודאין דפלהון ועקרין וענן
ועפרנסין לנשיהון בקושטא ויהיבנא ליכי עדה ברעליגי
לעשפחת
לעשפחת
הו לי

3 כסף זוני נאתן דחזי ליכי עדאורימא ועזובי וכסותיב וסיפוקיב
ועינעל לותיבי כאורח כל ארעא וצבאת ערת

4 בתולתא דא והות ליה לאנתו ודן עדונא דהנעלת ליה עבי
בין בכסף בין ברהוב בין ברחמישטין בענאני
דלבושא בשיעושי דירה וכשיעושא דערסא דהכל קבל עליו

5 חתן דגן בעיאה זקוקים כסף צרוף וצבי
חתן דגן והוסיף לה עין דיליה עוד עאה
זקוקים כסף צרוף אחרים כנגדן סך הכל נאתים זקוקים
כסף צרוף וכך אער
חתן דגן אחריות שטר

6 כתובתא דא עדונא דן ותוספתא דא קבלית עלי ועל ירתני
בחדאי להתפרע עכל שפר ארג נכסין וקניעין דאית לי תחות
כל שניא דקנא ודעתיד אנא לעקנא נכסין דאית לי דהון
אחריות ודלית להון אחריות כלהון יהון אחראין וערבאין
לפרוע נגהון שטר כתובתא דא עדונא דן ותוספתא דא
ענא ואפילו ען וליעא דעל כתפי בחיי ובתר חיי ען יונא
דגן ולעלם ואחריות שטר כתובתא דא עדונא דן ותוספתא
דא קבל עליו
חתן דגן כחונר כל שטר
כתובות ותוספתות דערגין בבנת ישראל העשוין בתקון
חניינו זכרונם לברכה דלא באשפכתא ודלא כעופסי דשטר

7 חתן דגן לערת
בתולתא דא על כל עיה דכרובוב ועפוריש לעיל בענא
דכשר לעקנא ביה הכל שריד וקים
נאום
נאום
עד
עד